

ТУРЦИЯ – МЕЖДУ СИЛАТА И УЯЗВИМОСТТА

Пламен Ралчев*

Увод

Статията разглежда хипотезата за потенциала на евентуална дестабилизация на Турция в резултат на вътрешните трансформационни процеси в страната и "претоварването" ѝ с ангажменти навън, особено военните ѝ операции на сирийска територия. При управлението на президента Ердоган Турция трайно започна да играе нова роля в регионален план. Тя се позиционира вече не като периферна, гравитираща към Запада държава, а като централна държава със собствена тежест. Въпросът е дали тази претенция ще издържи във времето, при положение, че трябва да отчетем влиянието на няколко фактори:

- Турция губи доверие и предсказуемост сред своите западни партньори;
- Възможности на Турция да оцелее без стратегическата подкрепа на САЩ;
- Турция се опитва да партнира на Русия и Иран, страни със собствени уникални стратегии и интереси в Близкия изток, но дали няма да се окаже в "капана" на това партньорство?
- Турция засили конфронтацията си с кюрдите;
- От април-май 2018 г. са налице индикатори за икономически проблеми в Турция.

В методологично отношение в статията са приложени анализ на събития и анализ на случаи, сравнителен и критичен анализ на икономически и финансови данни от официални и специализирани източници. В първата част е направен политически обзор и оценка на поведението на Турция и претенциите ѝ за сила, а втората част представя обзор на проблемите в турската икономика и прогноза за задълбочаването им.

Политически обзор

В началото на 2018 г. Турция предприе военната операция "Маслинова клонка" в Североизточна Сирия. Това е втората мисия, която турската армия провежда в близоизточната република след седеммесечната операция

* Пламен Ралчев, доцент, доктор, катедра "Международни отношения", УНСС, email: p.ralchev@unwe.bg

"Щита на Ефрат", приключила през март 2017 г. "Маслинова клонка" е насочена срещу "Народни отряди за защита" (YPG), които контролират района около сирийския град Африн в провинция Алепо. Анкара счита YPG за сирийски клон на "Работническата партия на Кюрдистан" (ПКК), обявена за терористична групировка от управляващите в Турция. В началото на интервенцията в изявление Генералният щаб на турската армия поясни, че целта на операцията е освобождаването на населението на Северна Сирия от "потисничеството и жестокостта на терористите". В текста се подчертава, че настъплението е насочено не само срещу кюрдските военни единици, но и срещу позиции на екстремистите от "Ислямска държава". Действията на турските военни са подкрепени от опозиционната на режима в Дамаск "Свободна сирийска армия" (ССА). За един месец след началото на военната операция броят на "терористите", които са "неутрализирани" в рамките на "Маслинова клонка" в Северна Сирия е 1715. От разпространено изявление на военните става ясно, че армията на Анкара е "освободила" един от петте града в района на Африн, пет по-малки населени места, 20 стратегически планини и хълмове и една тренировъчна база на "терористите". (Focus News, 20.02.2018)

Операцията на Турция срещу кюрдските сили в Сирия има силен отзвук сред кюрдите в Турция, като допълнително катализира тяхното отрицателно отношение към правителството. Политиката на Ердоган спрямо кюрдите в Турция, т.нар. "Отваряне към кюрдите" е напълно провалена. Поведението на управляващата партия в рамките на предизборната кампания за изборите на 24 юни 2018 г. срещу кюрдите в Югоизточна Турция задълбочава разделителните линии и вътрешната конфронтация в страната. За Ердоган военната операция в Сирия и участието му заедно с Русия и Иран в т.нар. група от Астана е опит да демонстрира значимост в международен план и да консолидира силите си у дома.

След началото на Операцията "Маслинова клонка" руският вестник Коммерсант отбелязва, че има имитация на война, която има съвсем различни цели, както във външнополитически, така и във вътрешнополитически план. Във вътрешнополитически план операцията цели консолидиране на избирателите около личността на Ердоган и увеличаване на вътрешната подкрепа. За шести пореден път се удължава извънредното положение в Турция след опита за преврат през 2016 г. Продължава погазването на човешките права и неспазването на върховенството на закона. С операцията в Сирия Турция излезе от изолацията, в която беше попаднала във външнополитически план и Ердоган успя да привлече за пореден път вниманието към себе си. (Хюсеин, 2018)

Продължаването на военната операция на Турция в Сирия доведе и до нарастване на напрежението в отношенията със САЩ. Един от основните

проблеми между Анкара и Вашингтон произтича от факта, че Народните сили за защита (YPG), основна цел на турската военна операция, са избрани от Централното командване на САЩ (CENTCOM) като основни съюзници на терен срещу Ислямска държава в резултат на политиката на САЩ да не разполагат свои сили там. Това партньорство е въпреки факта, че PKK е посочена като терористична организация от американското правителство, а YPG е призната за свързана с нея. Турция настоява НАТО-вския им съюзник да преустанови сътрудничеството с екзистенциална опасност за страната и предлага повече помощ срещу Ислямска държава. Американските представители твърдят, че разбират опасенията на Турция, но в същото време я упрекват, че отклонява вниманието на YPG и PKK от борбата срещу Ислямска държава. Турция от своя страна обвинява американците в неспазване на обещанията относно отношенията с YPG. (Yetkin, 2018)

Допълнителен проблем възниква от неявната подкрепа на Русия за военните операции на Турция в Сирия срещу YPG. PKK не е призната от Русия за терористична групировка, но руската страна уверява турската, че смята YPG за "прокси организация" на САЩ, която работи за американските интереси в Сирия. В същия контекст, Техеран обвинява YPG и PKK в действия в синхрон с американските и израелските интереси срещу Иран. (Ibid.)

Турската военна операция в Африн щеше да срещне много повече трудности без влиянието на Москва върху Дамаск. Русия е основен защитник на режима на Башар ал-Асад в Сирия, заедно с Иран. Турция, от друга страна, отдавна се противопоставя на режима в Дамаск, подкрепяйки бойците от Свободната сирийска армия срещу Асад и сътрудничейки си със Запада. Русия, Турция и Иран обаче, в същото време си сътрудничат за деескалация на напрежението в Сирия в рамките на т.нар. Процес от Астана като допълнение към Женевската конференция за бъдещето на Сирия. Турският президент Ердоган, руският президент Путин и иранският президент Рухани проведоха поредна среща в Турция през април 2018. (Ibid.)

Това състояние на напрегнат застой обаче може да донесе негативи на Турция, ако САЩ и Русия постигнат принципно споразумение за бъдещето на Сирия преди Женевските преговори, макар и това да не изглежда лесно в момента, тъй като, за разлика от Русия и Иран, САЩ не се приемат добре от сирийския режим. Това би се променило обаче при два възможни сценария:

1. Ако президентът Путин убеди президента Тръмп да признае Асад за легитимен лидер на Сирия, като борец срещу ислямския радикализъм, който е доказал силата си срещу всякакъв вид опозиция през последните седем години.
2. Като част от сделката, Русия, която не крие, че би приела федерализиране на Сирия, допусне някаква форма на кюрдска автономия, при положение, че не се разпростира до левия бряг на река Ефрат (изключ-

вайки град Манбидж, към което Турция проявява чувствителност) и богатите на петрол региони като Деир ез-Зор.

3. Вторият сценарий не е благоприятен за Иран, но Техеран едва ли ще се възпротиви много, ако запази връзките си с Хизбола в Ливан и другите про-ирански милиции. Не бива да се пренебрегват и страни от ЕС като Франция и Германия, както и Великобритания. Китай и Саудитска Арабия също няма да са безучастни. За Турция е важно да запази отворени всички възможности за съюзи и широк кръг участници, особено тези от ЕС. (Yetkin, 2018)

Показателно за спада на доверие и нарастващото напрежение в отношенията между САЩ и Турция е отказът на Конгреса на САЩ да одобри продажбата на изстребители F-35, след като Турция закупи от Русия ракетни комплекси С-400 след като преди това САЩ отказа да ѝ даде достъп до техническата документация на ракетните комплекси Patriot. В отговор на това Турция започна нови преговори с Русия за закупуване на руски многоцелеви изстребител Сухой СУ-57. Двама сенатори в американския конгрес внесоха законопроект, който би извадил Турция от списъка с държави, на които компанията Локхийд Мартин ще достави бойни изстребители F-35. Турция планираше да закупи над 100 изстребителя F-35. Американската страна обаче се опасява, че Турция ще може да тества изстребителите F-35 с руския ракетен комплекс С-400 и така да придобие чувствителна информация, която Русия може да получи впоследствие. Подобно недоверие и противоречия между САЩ и Турция сериозно застрашават и единството на НАТО. (BNE IntelliNews, 28.05.2018)

Икономически обзор и песимистични прогнози

През май и юни 2018 г. водещи международни медии като Икономист, Файненшъл Таймс, Форбс, както и няколко консултантски фирми в областта на бизнес разузнаването оценяват като тревожно състоянието на турската икономика. Чуждите инвеститори са обезпокоени от противоречивите сигнали, които президентът Ердоган дава в областта на паричната политика и неясните му намерения след изборите на 24 юни 2018. През м. май и до средата на юни централната банка на Турция реагираше бавно на пазарните процеси, повиши лихвения процент в опит да успокои тревожните очаквания. Сривът в курса на турската лира спрямо чуждите валути и скоростно повишаващата се инфлация са неблагоприятни фактори на фона на зависимостта на страната от внос на енергоносители, заплащани в долари, и заявените намерения на правителството да финансира големи проекти като атомна електроцентрали и закупуване на нова вносна военна техника. За много анализатори прегряването на икономиката вече е факт и прогнозира

покачващи се нива на инфлацията до края на годината. (BNE IntelliNews, 18.06.2018)

Курсът на турската лира достигна рекордно ниски равнища на фона на растящото безпокойство от геополитическото напрежение, засилващата се концентрация на власт в страната и влошаващите се икономически показатели. Постоянно отслабващата национална валута и трайно високата инфлация изглеждат част от един самозахранващ се цикъл и няма оптимистични прогнози за една от най-слабите валути на развиващите се пазари тази година. Карин Строхекър от Ройтерс посочва пет критични фактора за турската икономика. (Strohecker, 2018)

От февруари 2017 г. инфлацията в Турция надхвърля 10 % и достига почти 13 %, което е най-високата стойност за последните 14 години. Върху турската централна банка продължава натиск от страна на президента Ердоган да се поддържат ниски лихвени проценти с намерението така да се подхранва икономическия растеж в страната. Това обаче намалява и без това оскъдното доверие на външните инвеститори в независимостта на централната банка. Според финансови анализатори, Турция все още не е в криза, но е на ръба. С намаляващите валутни резерви централната банка има ограничени възможности да подкрепя лирата. Преди 15 години Турция се справи с хиперинфлацията, но опасността от нея може да се появи отново, ако продължи тази политика. (Strohecker, 2018)

Високият икономически ръст на Турция се дължи на ръст на кредитите, което засилва натиска върху дефицита по текущата сметка – нараства разликата между стойността на стоките и услугите, които страната внася и които изнася. Забелязват се различни знаци за прегравяне на икономиката. (Financial Times, 22.05.2018)

За разлика от други бързо развиващи се икономики Турция не успява да овладее нарастващия дефицит по текущата сметка, който от 2.7 млрд. долара през 2017 г. достигна 7.1 млрд. долара през януари 2018 г. Тъй като Турция разчита основно на външно финансиране за компенсиране на този дефицит, инвеститорите са притеснени за вида на това финансиране. Намаляват дългосрочните заеми и преките чуждестранни инвестиции за сметка на краткосрочно финансиране, главно под формата на търговски кредити, които са основен източник за финансиране на текущата сметка. (Strohecker, 2018)

Турция е силно зависима от финансовите пазари в опитите си да изпълни задълженията си по обслужване на дълга през следващите няколко години, а турската национална валута пострада силно в края на май и началото на юни 2018 г. след като централната банка пропусна възможността да повиши достатъчно лихвите, за да увери пазарите, че държи инфлацията под контрол. (Financial Times, 25.05.2018)

Корпоративният дълг в Турция продължава да расте. Турската централна банка обяви на 11 май, че чуждестранните заеми на компаниите са нараснали с 5.5 млрд. долара, достигайки 226.8 млрд. долара за първото тримесечие, като 69.1 млрд. долара от този дълг ще трябва да бъдат платени през следващите 12 месеца. Нарастването настъпи въпреки мерките на правителството да ограничи тези заеми. Курсът на лирата се понижи значително спрямо долара от началото на 2018 г., с което изплащането на заемите към чуждестранни кредитори става все по-скъпо. Няколко турски компании, сред които и Йълдъз Холдинг – производителя на шоколадовите изделия Godiva, са кандидатствали пред различни чужди банки за рефинансиране на заеми в размер на милиарди долари. Турция е уязвима и поради ниския размер на валутни резерви (около 30 млрд. долара), с които да се противопостави на спекулативни атаки срещу лирата, чийто курс падна до рекордните 5 лири за долар. Колкото по-силен става, или изглежда, че става, Ердоган, толкова по-уязвима ще бъде Турция – във вътрешен и международен план, политически, икономически и социално. (BNE IntelliNews, 28.05.2018)

Последният етап от падането на турската лира беше предизвикан от повишаване на доходността от американски ценни книжа, което намали атрактивността на по-рискови активи. Продължителното бездействие на турската централна банка, следваща политиката на Ердоган, съгласно която развиващите се икономики като турската се нуждаят от понижаване, а не повишаване на лихвените проценти, за да се справи с двуцифрената инфлация – също отблъсна инвеститорите. (Financial Times, 22.05.2018)

Поведението на турските власти не успява да успокои пазарите и да върне доверието в турската лира. На фона на валутната криза и икономическата несигурност клиентите с депозити в местна валута загубиха доходност по тях още в седмицата преди 11 май 2018 г. (Statistics Bulletin of the Central Bank of the Republic of Turkey, May 2018). Депозитите в чужда валута на местни лица в турски банки нарастват от 163.75 млрд. долара по данни от 4 май на 165.1 млрд долара на 11 май. В седмицата от 27 април до 4 май местните депозити в чужда валута са намалели с 2% на седмична база. Брутните резерви в чуждестранна валута на турската централна банка също са намалели от 86.1 млрд. долара от 4 май на 85.6 млрд. долара на 11 май. (Ibid.)

Отчита се и отлив от турски правителствени облигации. В седмицата преди 11 май държатели на турски правителствени облигации на стойност 231 млн. долара са ги продали, а закупените на истанбулската борса са на стойност само 29 млн. долара. Общият отлив на капитали от борсата в Истанбул достига 832 млн. долара от началото на 2018 г., а закупените правителствени облигации за същия период са на обща стойност 1,07 млрд. долара. (BNE IntelliNews, 25.05.2018)

През 2017 г. на борсата са закупени ценни книжа на стойност 3.34 млрд. долара, а общият приток в дългови книжа през 2017 г. е 7.13 млрд. долара. Инвеститорите дълго време споделят тревоги относно възможностите на централната банка да преодолее политическия натиск, за да се справи с упоритата двуцифрена инфлация в Турция. Обявяването на предсрочните избори на 24 юни допълнително засили несигурността за играчите на пазара. (Financial Times, 22.05.2018)

Геополитическите рискове, покачващите се цени на петрола и продължаващото извънредно положение в страната от юли 2016 г. също имат отрицателно въздействие върху курса на лирата на финансовите пазари. Правителственият дълг нараства с 0.87% на месечна база и с 16% на годишна база и достига 921 млрд. турски лири (171 млрд. евро) през април 2018. За сравнение, в края на 2016 дългът е 760 млрд. лири и 876.5 млрд. лири в края на 2017. Вътрешният дълг е нарастнал с 0.49% на месечна база до 553 млрд. турски лири, а външният дълг се увеличава с 1.45% на месечна база, достигайки 368 млрд. турски лири. (Financial Times, 25.05.2018)

От януари до април 2018 г. бюджетният дефицит е нарастнал с 30% на годишна база и достига 23.2 млрд. турски лири. Правителството предвижда бюджетен дефицит от 65.9 млрд. турски лири за 2018 г. За цялата 2017 г. балансът на бюджета показва дефицит от 47.4 млрд. лири, което е под очакваното тогава съотношение от около 1.5% от БВП. (BNE IntelliNews, 25.05.2018)

Съгласно средносрочната икономическа програма на Турция, целите за съотношение между бюджетен дефицит и БВП са по 1.9% за 2018 и 2019 г. и 1.6% за 2020 г. Бюджетът беше увеличен заради комплекс от икономически стимули, които бяха включени в хода на подготовката за референдума за промяна на конституцията през април 2017 г., които в крайна сметка съдействаха за положителния вот за трансформирането на Турция в президентска република. На 1 май 2018 г. турското правителство обяви предизборни стимули за 12 млн. пенсионери, което ще струва на бюджета 22-24 млрд. лири до края на годината. Предвиждат се две плащания от по 1000 лири (200 евро), едното преди изборите, а другото след тях. (Erdem, 2018)

Сделките за продажба на жилища в Турция са намалели през април 2018 г. с 10% на годишна база, след намалението с 14% на годишна база през март, и с 5% на годишна база през февруари. Отчита се и намаляване на обема на ипотеките, продажбите са намалели с 36% на годишна база през април, с 35% на годишна база през март, с 28% – през февруари и с 20% през януари. (Статистически институт на Република Турция, 18 май 2018)

Прави впечатление, че цените на жилищата в Турция падат на фона на покачваща се инфлация от 10,23% през март на 10,85% през април. Очаква-

нията са инфлацията да продължи да расте. Доверието на турския бизнес в икономиката също е критично ниско.

Турското правителство се опитва да стимулира продажбата на жилища непосредствено преди предсрочните избори на 24 юни 2018 г. Според представители на бизнеса с търговия на недвижими имоти, в Турция има между 1.5 и 2 млн. непродадени жилища. През последните месеци Агенция Ройтерс съобщава за проблеми с разплащанията и спад в новото строителство, което засяга все повече турски строителни фирми. Именно ръстът в строителството през предишните години доведе до големия икономически растеж. (Strohecker, 2018)

Външният дълг на Турция също нараства с 3% на тримесечна база и с 15% на годишна база и достига 291 млрд. долара в края на 2017. Съотношението външен дълг към БВП достига 34.2% в края на първото тримесечие на 2018, което е най-високото регистрирано ниво от второто тримесечие на проблемната 2003 г. (BNE IntelliNews, 25.05.2018)

На 16 април 2018 рейтинговата агенция Moody's публикува съобщение, че продължаващото отслабване на турската лира, съчетано с висока инфлация, вероятно ще увеличи проблемните заеми на турските банки, тъй като частният сектор ще среща все повече трудности в изплащането на своите дългове, деноминирани в чужда валута. Подобно предупреждение идва и от агенция Standard and Poog's, която на 1 май понижи кредитния рейтинг на Турция. От агенцията посочват, че има нарастващи дисбаланси в турската икономика, особено по отношение на растящия дългово-финасиран дефицит по текущата сметка и високата инфлация. (Financial Times, 24.05.2018)

Анализаторите предупреждават, че състоянието на турската икономика е тревожно. Страната разчита на външно финансиране за поддържане на растежа, задлъжнялостта в чужда валута нараства на фона на силното обезценяване на турската лира. Инвеститорите не са убедени в намеренията на президента Ердоган да се придържа към принципите на строга монетарна политика, тъй като в публичните му изказвания доминират опортюнизмът и волунтаризмът. Президентът продължава да твърди, че натискът върху лирата и обезценяването ѝ са резултат от действията на "външни недоброжелатели", обичайната препратка към "конспирацията, организирана от враговете на Турция". (BNE IntelliNews, 25.05.2018)

Турската икономика постигна по-голям ръст дори от китайската икономика през 2017, постигайки ръст на БВП от 7.4%. Пазарите обаче очакват мерки за овладяване на икономиката и избягване на "прегряване", но по този въпрос президентът Ердоган нееднозначно коментира, че "ще бъдат предприети определени мерки за намаляване на инфлацията и дефицита по текущата сметка по много различен начин след изборите (24 юни 2018)." (Conroy, BNE IntelliNews, 24.05.2018)

Потребителските нагласи в Турция намаляват с 2.8% на месечна база до 69.9 индексни пункта през май, най-ниското регистрирано ниво от декември 2017 до май 2018 г. (по данни на Турския статистически институт, цитирани от BNE IntelliNews, 24 May 2018). Данните за май отразяват потребителските реакции на новината за обявяване на предсрочни президентски и парламентарни избори за 24 юни. В тях обаче не се включват реакциите на потребителите спрямо бързото обезценяване на турската лира в последната десетдневка на май. Турската лира достигна до рекордно ниско ниво от 4.9294 за долар на 23 май 2018, което е 30% загуба на стойността от началото на 2018 г. и 22% загуба само през май 2018. Поради извънредното покачване на лихвения процент късно вечерта на 23 май, турската лира възвърна позиции и слезе на 4.5806 за долар към 07:45 ч. местно време на 24 май. Месец по-късно, на 24 юни 2018 г., турските граждани гласуваха за президент и парламент, съгласно новата конституция на Турция, въвеждаща президентска система на управление. Правителството на управляващата Партия на справедливостта и развитието предприе редица предизборни стимули, които обаче поради обезценяването на лирата не постигнаха желанния ефект върху оценката на потребителите за икономическите условия в страната. Турските гласоподаватели отново ще отидат до изборителните секции през март 2019, когато ще се проведат местните избори в Турция. Резултатът от тях също е важен, особено за управлението и развитието на големите градове. (BNE IntelliNews, 24 May 2018)

Прогнозите за забавяне на турската икономика започват да се потвърждават. Ръстът за цялата 2018 г. се очаква да е около 3.5% (при първоначално прогнозирани 4%) и ще намалее до 2.5% през 2019. Данните за първото тримесечие на 2018 показват 7.4% ръст на годишна база, но спадът на курса на лирата спрямо долара с над 20% от април и май и покачването на лихвите ще се отрази на показателите за следващите тримесечия. Инфлацията се покачи от 10.8% през април на 12.1% през май и ще продължи да нараства през следващите месеци, като се очаква да достигне 14% през август. Това ще се отрази на реалния доход на домакинствата и ще свие потреблението. Всяка промяна на лихвените проценти ще се отразява на курса на лирата и анализаторите очакват турската валута да продължи да се обезценява през следващите няколко години до нива от около 4.8 лири за долар към края на 2018 и около 5 лири за долар към края на 2019 г. В тази ситуация Централната банка на Турция вероятно ще се въздържа от ново покачване на лихвите, но нуждата от голямо външно финансиране означава, че лирата ще е уязвима при промяна на настроеността на инвеститорите. Затова ако има нови сътресения, турската централна банка ще бъде принудена да повиши лихвите отново. (BNE IntelliNews, June 18, 2018)

Заклучение

Парламентарните и президентски избори в Турция, проведени на 24 юни 2018 г., година по-рано от предвиденото, променят системата на управление в Турция към президентска република. Макар президентът Ердоган и неговата управляваща Партия на справедливостта и развитието, заедно с коалиционните им партньори от Партията на националистическото действие, да изглеждат със силни позиции в момента, поради факта, че са овладели ключови институции и държат под контрол държавата и обществото, турската икономика не може да се управлява с командно-административни методи, каквито са опитите на Ердоган да влияе на турската централна банка да поддържа умишлено ниски лихвени проценти.

Турската икономика е силно зависима от притока на външно финансиране, а влошените икономически показатели през последните месеци като повишаваща се инфлация, намаляващо потребление, проблеми с обслужването на кредити от фирми, нарастващи правителствени разходи за социални плащания и обезценяването на турската лира, оскъпяващо обслужването на заеми от външни кредитори, са сериозни предизвикателства пред управлението на Турция и особено при решаване на противоречието между поддържане на претенциите на президента Ердоган за сила в международните отношения и все по-очевидната уязвимост на турската икономика.

Референци:

Хюсеин, Т. Ефектите от военната операция "Маслинова клонка" в Сирия, Блумбърг, 20.02.2018

(Hyusein, T. Efektat ot voennata operatsia "Maslinova klonka" v Siria, Blumbarg, 20.02.2018)

<https://www.bloombergtv.bg/biznes-start/2018-02-20/efektite-ot-voennata-operatsiya-maslinova-klonka-v-siriya> (accessed on 25.05.2018)

BNE IntelliNews, <http://www.intellinews.com/> (accessed on 28.06.2018)

Conroy, W., BNE IntelliNews, 24 May 2018

<http://www.intellinews.com/turkey-teetering-on-the-edge-of-full-blown-currency-crisis-142161/?source=turkey> (accessed on 18.06.2018)

Erdem, S. Beyond the Bosphorus: Can Turkey Really Afford Its Pre-Election Spend-Fest? BN IntelliNews, 25 May 2018

<http://www.intellinews.com/beyond-the-bosphorus-can-turkey-really-afford-its-pre-election-spend-fest-142287/> (accessed on 18.06.2018)

Erdogan Siege Mentality Pushes Turkish Lira to Brink, 24 May 2018

<https://www.ft.com/content/4b481448-5e9f-11e8-9334-2218e7146b04> (accessed on 18.06.2018)

- Erdogan: Turkey's Strongman Grapples with the Markets, 25 May 2018
<https://www.ft.com/content/0e6898bc-5ffe-11e8-ad91-e01af256df68> (accessed on 18.06.2018)
- Fitch Warns Turkey Credit Profile at Risk after June Elections, 22 May 2018
<https://www.ft.com/content/6ccac2b6-5d9e-11e8-9334-2218e7146b04> (accessed on 18.06.2018)
- Focus News, 20.02.1018
<http://www.focus-news.net/news/2018/02/20/2490691/mesets-sled-nachalotona-operatsiya-maslinova-klonka-turtsiya-shte-nalozhi-obsada-na-afrin-obzor.html> (accessed on 25.05.2018)
- Inflation Poses Challenge to Erdogan as Election Looms, 5 June 2018, FT.COM
<https://www.ft.com/content/79317f20-67f5-11e8-8cf3-0c230fa67aec> (accessed on 28.06.2018)
- Lira Falls almost 2% after Gloomy Manufacturing Survey, 1 June 2018, FT.COM
<https://www.ft.com/content/f4644fe2-6575-11e8-a39d-4df188287fff> (accessed on 28.06.2018)
- Lira's Plunge Places Turkey on Edge of Financial Crisis, 25 May 2018
<https://www.ft.com/content/1814d726-5f5f-11e8-ad91-e01af256df68> (accessed on 18.06.2018)
- Pressure on Erdogan Increases as Lira Hits Record Low, 22 May 2018
<https://www.ft.com/content/7e6d4d16-5dd7-11e8-9334-2218e7146b04> (accessed on 18.06.2018)
- Putin Happy to Sponsor Ankara's Nuclear Ambition, 30 May 2018
<https://www.ft.com/content/2c995ee2-4317-11e8-97ce-ea0c2bf34a0b> (accessed on 18.06.2018)
- Statistics Bulletin of the Central Bank of the Republic of Turkey, May 2018 <http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/en/tcmb+en/main+menu/statistics/monetary+and+financial+statistics/weekly+money+and+banking+statistics> (accessed on 18.06.2018)
- Statistics Institute of the Republic of Turkey, 18.05.2018, <http://www.turkstat.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27797> (accessed on 18.06.2018)
- Strohecker, K. Turkey's Economic Troubles in Five Charts, Reuters Business New, 23.03.2018
<https://www.reuters.com/article/us-turkey-markets-currency/graphic-turkeys-economic-troubles-in-five-charts-idUSKBN1GZ2MK> (accessed on 25.05.2018)
- Turkish Central Bank to Simplify Rates to Stem Lira Fall, 28 May 2018
<https://www.ft.com/content/12b806c0-6268-11e8-a39d-4df188287fff> (accessed on 18.06.2018)
- Turkish Lira Plunge Brings Back Bad Memories, 30 May 2018
<https://www.ft.com/content/38f670ee-4317-11e8-97ce-ea0c2bf34a0b> (accessed on 18.06.2018)

Turkish Lira Resumes Slide Despite Rate Hike, 24 May 2018

<https://www.ft.com/content/7505e574-5f19-11e8-9334-2218e7146b04> (accessed on 18.06.2018)

Turkey's Lira Slides again ahead of US Rates Decision, 13 June 2018, FT.COM

<https://www.ft.com/content/60de4d90-6edf-11e8-92d3-6c13e5c92914> (accessed on 28.06.2018)

Turkey Raises Rates to Stabilize Lira ahead of Polls, 8 June 2018, FT.COM

<https://www.ft.com/content/80b278f0-6a55-11e8-b6eb-4acfcfb08c11>(accessed on 28.06.2018)

Turkey's Inflation Rate Climbs to 12% on Broad Price Rise, 4 June 2018, FT.COM

<https://www.ft.com/content/3853f8c4-67c4-11e8-b6eb-4acfcfb08c11>(accessed on 28.06.2018)

Why Turkey's Vote Matters for Its Democracy and for Investors, 20 June 2018,

FT.COM <https://www.ft.com/content/fc2a857a-73da-11e8-b6ad-3823e4384287> (accessed on 28.06.2018)

Yetkin, M. A Pessimistic Scenario for Turkey in Syria, Hurriyet Daily News, 8 March 2018

<http://www.hurriyetdailynews.com/opinion/murat-yetkin/a-nightmare-scenario-for-turkey-in-syria-128410> (accessed on 18.06.2018)

ТУРЦИЯ – МЕЖДУ СИЛАТА И УЯЗВИМОСТТА

Резюме

Статията анализира хипотезата за евентуална дестабилизация на Турция в резултат на вътрешните трансформационни процеси в страната и "претоварването" ѝ с ангажменти навън, особено военните ѝ операции на сирийска територия. При управлението на президента Ердоган Турция трайно започна да играе нова роля в регионален план. Тя се позиционира вече не като периферна, гравитираща към Запада държава, а като централна държава със собствена тежест.

В методологично отношение в статията са приложени анализ на събития и анализ на случаи, сравнителен и критичен анализ на икономически и финансови данни от официални и специализирани източници. В първата част е направен политически обзор и оценка на поведението на Турция и претенциите ѝ за сила, а втората част представя обзор на проблемите в турската икономика и прогноза за задълбочаването им.

Ключови думи: Турция, военна операция в Сирия, икономическа уязвимост.

JEL: F520, F590

TURKEY – BETWEEN POWER AND VULNERABILITY

Plamen Ralchev*

Abstract

The aim of this paper is to analyze the potential volatility of Turkey in result of internal transformation processes in the country and its "overstretch" with engagements abroad, especially the military operation on Syrian territory. Under the rule of President Erdogan Turkey began to play a more assertive role regionally. It positions itself not as a peripheral, Western-satellite state, but rather as a pivotal state with its own proper weight. In terms of methodology the paper employs case studies, comparative and critical analysis of economic and financial data from primary and secondary sources. The first part presents a political overview and assessment of Turkey's foreign policy behavior and power claims. The second part focuses on Turkey's economic problems and volatility prospects.

Key words: Turkey, military operation in Syria, volatility of Turkish economy.

JEL: F520, F590

* Plamen Ralchev, Assoc. Prof., PhD, Department of International Relations, University of National and World Economy, Sofia, email: p.ralchev@unwe.bg